

ADVIES Nr 002 / 2000 van 10 januari 2000

O. Ref. : 10 / A / 1999 / 038

BETREFT : Advies uit eigen beweging betreffende het wetsontwerp houdende sociale en diverse bepalingen.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid op artikel 29;

Gelet op het verslag van de Voorzitter,

Brengt uit eigen beweging volgend advies uit :

I. ONDERWERP VAN HET ADVIES

---

1. Bij artikel 96 (oud artikel 92) van het wetsontwerp houdende sociale en diverse bepalingen ⁽¹⁾ worden aan artikel 156 van de wet van 29 april 1996 houdende sociale bepalingen een aantal wijzigingen aangebracht. Deze wetswijziging beoogt een doelmatige verspreiding en een grotere transparantie van de gekoppelde klinische en financiële gegevens te creëren. Vooreerst wordt de toegang van het ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu en van het RIZIV tot de gegevens geregeld. Daarnaast wordt het mogelijk gemaakt om onder bepaalde voorwaarden die de Koning omschrijft, gegevens aan derden ter beschikking te stellen ⁽²⁾.

II. WETTELIJK EN REGLEMENTAIR KADER

---

2. Het huidig artikel 156 van de wet van 29 april 1996 houdende sociale bepalingen, zoals gewijzigd na advies van de Commissie door de wet van 22 februari 1998, bepaalt de taken van de Technische Cel voor de verwerking van gegevens met betrekking tot de ziekenhuizen, die nadien ter beschikking worden gesteld aan de in artikel 157 van deze wet bedoelde opdrachtgevers. Eén van haar taken, zoals bepaald in lid 6 van dit artikel, is het waken over het feit dat uit de ter beschikking gestelde informatie geen gegevens kunnen worden afgeleid die betrekking hebben op een natuurlijke of rechtspersoon die is of kan worden geïdentificeerd.

3. In het wetsontwerp wordt het huidig artikel 156 onderverdeeld in 3 paragrafen. In de eerste paragraaf wordt de taak van de Technische Cel omschreven. Dit zijn 5 taken, nl. de gegevens te verzamelen, te koppelen, te valideren, te analyseren en ter beschikking te stellen. De eerste 4 taken worden vervolgens gepreciseerd in paragraaf 2, en de vijfde taak in paragraaf 3.

III. ONDERZOEK

---

4. Zonder zich te willen mengen in de discussie ten gronde, wenst de Commissie, na een grondige lezing van het nieuwe artikel 156, in het voorliggend advies vooral in te gaan op enkele aspecten van dit artikel welke verband houden met de grondbeginselen van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

De bemerkingen hebben vooral betrekking op §3, nl. het ter beschikking stellen van de gegevens door de Technische Cel.

5.1. Lid 1 van voormelde paragraaf stelt - evenals lid 6 van het huidig artikel - dat de Technische Cel erover zal waken dat uit de informatie die beschikbaar wordt gesteld geen gegevens kunnen worden afgeleid die betrekking hebben op een natuurlijke of rechtspersoon die is of kan worden geïdentificeerd.

5.2. Vervolgens ligt in de tekst van het tweede lid een zekere tegenstrijdigheid vervat - waardoor deze ook vatbaar wordt voor allerlei interpretaties - door te stellen dat het ministerie en het Instituut rechtstreeks toegang hebben tot de door de Technische Cel verzamelde gegevens zonder dat de rechtspersoon geïdentificeerd is.

---

¹ Artikel gewijzigd door de commissie voor de sociale zaken in haar vergadering van 15 december 1999, na terugzending door de plenaire vergadering op 14 december 1999, doc. 50 0297/012 en 013.

² Wetsontwerp houdende sociale en diverse bepalingen van 30 november 1999, doc. 50 0297/001 p. 37, (memorie van toelichting).

Alhoewel dit wellicht niet de bedoeling is van de Regering, zou uit deze tekst - a contrario - kunnen afgeleid worden dat bovenvermelde instellingen wel toegang krijgen tot de gegevens die betrekking hebben op geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke personen. Uit het antwoord van de heer minister van Sociale Zaken en Pensioenen ⁽³⁾, geformuleerd naar aanleiding van sub-amendement nr. 64 - waarin duidelijk wordt gesteld dat enkel deze anonieme gegevens kunnen worden bezorgd die ook aan het ministerie en het Instituut worden bezorgd - blijkt dat de minister het strikt genomen eens is met de inhoud van dit sub-amendement.

De Commissie herinnert eraan dat het essentieel is om elke registratie van gegevens die een risico op heridentificatie van de personen met zich meebrengt, moet worden vermeden. Reeds in vorige adviezen ⁽⁴⁾ benadrukte ze het belang van dit beginsel door verwijzing naar het arrest van de Raad van State dd. 10 december 1993 dat het koninklijk besluit van 21 juni 1990 betreffende de mededeling van gegevens aan de minister die de Volksgezondheid onder zijn bevoegdheid heeft, annuleert. Argument hiervoor was dat de enkele theoretische mogelijkheid voor heridentificatie volstaat om de wettigheid van dat koninklijk besluit in het gedrang te brengen.

Beter ware het geweest de anonimiteit van de gegevens te verzekeren door het anonimiseren toe te voegen als één van de opdrachten van de Technische Cel. Tevens zou het wenselijk zijn, en dit om redenen van efficiënt bestuur, een duidelijke omschrijving te geven van anonieme gegevens. Men zou hiervoor eventueel kunnen verwijzen naar de definitie zoals bepaald in artikel 1e) ⁽⁵⁾ van het ontwerp van koninklijk besluit ter uitvoering van de wet van 8 december 1992, zoals gewijzigd door de wet van 11 december 1998⁶ tot omzetting van de richtlijn 95/46/EG van 24 oktober 1995 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrij verkeer van die gegevens (hierna NWVP genoemd), ofwel op basis van dit artikel een in concreto aangepaste definitie opstellen.

5.3. Zodoende zou §3 dan als principe kunnen stellen dat de Technische Cel enkel anonieme gegevens ter beschikking mag stellen, zowel aan het ministerie, het Instituut als derden. Als uitzondering zouden niet-anonieme gegevens betreffende rechtspersonen of zorgverstrekkers kunnen worden bezorgd aan het ministerie en het Instituut onder de specifieke veiligheidsvoorwaarden bepaald door de Koning.

6.1. In tegenstelling tot het huidig artikel 156, wordt in §3, lid 2 van het nieuwe artikel 156 echter niet meer gepreciseerd voor welke doeleinden het ministerie en het Instituut wel mogen beschikken over gegevens waarbij de rechtspersoon geïdentificeerd is.

6.2. Uit artikel 1e) van bovenvermeld ontwerp van koninklijk besluit volgt echter dat niet-anonieme gegevens persoonsgegevens ⁽⁷⁾ zijn. In de mate dat onder het begrip "rechtspersoon" ook de individuele zorgverstrekker zou worden begrepen, zijn dan ook hiernavermelde artikelen van toepassing.

---

³ Aanvullend verslag van 15 december 1999 namens de commissie voor de sociale zaken, doc.50 0297/012, p. 3.

⁴ Advies nr. 13/94 van 9 mei 1994 en advies nr. 25/98 van 26 augustus 1998.

⁵ "Anonieme gegevens" zijn gegevens die niet met een geïdentificeerde of identificeerbare persoon in verband gebracht kunnen worden en dus geen persoonsgegevens zijn.

⁶ B.S., 3 februari 1999.

⁷ Volgens art. 1 NWVP dient onder "persoonsgegevens" iedere informatie betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon te worden verstaan.

6.3. Vooreerst dient echter opgemerkt te worden dat de Commissie van oordeel is dat ze, alhoewel de wet van 11 december 1998 tot op heden nog niet in werking is getreden doordat het koninklijk besluit tot uitvoering van deze wet zich nog in ontwerpfase bevindt, reeds kan verwijzen – en dit ingevolge de inwerkingtreding van de Europese richtlijn 95/46/EG van 24 oktober 1995 ⁽⁸⁾ op 24 oktober 1998 - naar de bepalingen van de nieuwe wet in de mate dat deze de betrekkingen regelt tussen de openbare overheden onderling en tussen de openbare overheden en de rechtsonderhorigen.

6.3.1. Zo bepaalt artikel 5c) NWVP, na een quasi letterlijke overname van art. 7 c) ⁽⁹⁾ van richtlijn 95/46/EG, het volgende : *“Persoonsgegevens mogen slechts verwerkt worden in één van de volgende gevallen :*

.....

c) wanneer de verwerking noodzakelijk is om een verplichting na te komen waaraan de verantwoordelijke voor de verwerking is onderworpen door of krachtens een wet, een decreet, een ordonnantie;.....”

Om te voldoen aan dit finaliteitsbeginsel is het noodzakelijk dat voor de mededeling van deze gegevens verwezen wordt naar de wettelijke opdrachten van het ministerie en het Instituut, en zou §3, lid 2 van voormeld artikel 156 in die zin dienen aangepast te worden.

6.3.2. In het kader van de opmerking geformuleerd in de aanhef van 6.2. is vervolgens, ingevolge de quasi letterlijke implementatie van art. 6.1.b) ⁽¹⁰⁾ van voormelde richtlijn, ook art. 4, §1, 2° NWVP van toepassing dat bepaalt dat *“persoonsgegevens dienen voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden te worden verkregen en niet verder te worden verwerkt op een wijze die, rekening houdend met relevante factoren, met name met de redelijke verwachtingen van de betrokkene en met de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen, onverenigbaar is met die doeleinden. Onder de voorwaarden vastgesteld door de Koning na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, wordt verdere verwerking van de gegevens voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden niet als onverenigbaar beschouwd.”*

Derhalve zouden, om het doelmatigheidsbeginsel na te leven, zowel lid 2 als lid 3 van §3 van voormeld artikel 156 in die zin dienen aangepast te worden.

7. De Commissie is de mening toegedaan dat op grond van de nieuwe wet en op grond van richtlijn 95/46/EG een initiatief dient genomen te worden om artikel 156 aan te passen in het licht van voorliggende bemerkingen.

---

⁸ Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen, 23 november 1995, nr. L 281/31.

⁹ Artikel 7c) van richtlijn bepaalt : *“De Lid-Staten bepalen dat de verwerking van persoonsgegevens slechts mag geschieden indien de verwerking noodzakelijk is om een wettelijke verplichting na te komen waaraan de voor de verwerking verantwoordelijke onderworpen is”.*

¹⁰ Artikel 6.1.b) van de richtlijn bepaalt : *“De Lid-Staten bepalen dat de persoonsgegevens voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden moeten worden verkregen en vervolgens niet worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met die doeleinden. Verdere verwerking van de gegevens voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden wordt niet als onverenigbaar beschouwd, mits de Lid-Staten passende garanties bieden”.*

OM DEZE REDENEN,

stelt de Commissie voor om een initiatief te nemen om artikel 156 van de wet van 29 april 1996 houdende sociale bepalingen aan te passen.

De secretaris,

De voorzitter,

(get.) M.- H. BOULANGER

(get.) P. THOMAS